

There were two enactments

שתי תקנות הו –

OVERVIEW

The גמרא resolves the contradiction between the ברייתא (which states that the כתובה of a מנה is אלמנת כהנים) and our משנה (which gives her a כתובה of a מנה) by saying there were two תקנות for an אלמנת כהן (which were instituted after the original ruling that an אלמנת כהן receives a מנה); one that she should receive מאתיים (the view of the ברייתא) and the second to revert back to a מנה (like our משנה).¹ תוספות explains why we could not have resolved this contradiction differently.

mentions and negates an alternate resolution to the contradiction:

ולכא למימר דחדא תקנה הואי² -

And the גמרא could not have answered that there was one תקנה only -

ומתניתין קודם תקנה וברייתא לאחר תקנה שתיקנו לאלמנה מאתיים -

And our משנה is discussing the situation before the תקנה (where the כתובה of all אלמנות is a מנה) and the ברייתא is discussing after the תקנה where they instituted a כתובה of מאתיים for אלמנת כהנים (and there was no second תקנה to revert back to a מנה)³ -

The reason this explanation is unacceptable is -

דהא חזינן השתא דלית להו מאתיים -

Because we see nowadays that אלמנת כהנים do not have a כתובה of מאתיים –

offers (and negates) an additional resolution to the contradiction:

ולכא למימר נמי דמעיקרא כי תקינו לבתולה ארבע מאות תקינו גם כן לאלמנה⁴ מאתיים⁵ -

And we cannot also answer that initially when they enacted for a כתובה of מאתיים בת כהן a בתולה, they also instituted for an אלמנה בת כהן ד' מאות of כתובה –

¹ This (according to the רדב"ז) is שיטת רש"י (that the original מנה is not a תקנה but rather מעיקר הדין). An alternate explanation is that the first תקנה was מנה and the second was מאתיים (and אהדרינהו למילתייהו is not considered a 'new' תקנה but rather reverting to the original תקנה).

² דחזו דמזולזלי בהו וכו' (as the גמרא states) מאתיים לאלמנת כהנים תקנה.

³ The advantage of this proposed answer is twofold; firstly that there is only one תקנה, and secondly since presumably the ברייתא is usually post-משנה therefore it is better to assume that the ברייתא is discussing a later period than the משנה; however according to the גמרא's answer the משנה is discussing the later period.

⁴ This proposed solution is suggesting that instead of three phases [1] initially מנה ולאמנה מנה, 2) תקנו לבתולה ד' מאות ולאמנה מנה, and finally 3) דחזו דמזולזלי בהו תקינו לה מאתן; there will only be two phases [1] בתולה ד' מאות, and 2) [אהדרינהו למילתייהו]. It will therefore be (considered as) one תקנה only. This proposed answer is better understood if we assume the alternate view in footnote # 1. See 'Thinking it over'.

⁵ According to this proposed solution, the reason they gave אלמנת כהנים מאתיים was not because of חזו דמזולזלי בהו (as is evident from later in this תוספות, see footnote # 6), but rather מעלה עשו בכהונה (as they did by כהן).

negates this suggestion:

דאין סברא לתקן לאלמנה מאתים אם לא אחר שראו צורך דמזלזלי בהו⁶ -

For it is not logical to enact that an אלמנה receive מאתיים (for no apparent reason), unless the חכמים saw a need (to give her מאתיים) since they were scorned -

[הילכך מעיקרא לא רצו לשנותה משאר אלמנה -

[Therefore we must conclude that initially they did not want that אלמנות ישראל and all received a מנה -

וכיון דחזו דקא מזלזלי בהו ראו שהיה צורך תקון להם מאתן -

But once the חכמים saw that the אלמנות כהנים were scorned, they realized there is a need to protect them and they instituted for them a כתובה of מאתן -

וכיון דחזו דפרשי מינייהו אהדרינהו למילתייהו] -

But one they saw that people are avoiding them, they returned it to their original status of מנה] -

ולכך הוצרך לומר שתי תקנות הוו:

So therefore it was necessary for רב אשי to state that there were two תקנות.

SUMMARY

We cannot say there was only one תקנה of מאתיים, for today it is a מנה. We also cannot say that initially they gave her מאתיים without the reason of בהו דמזלזלי.

THINKING IT OVER

suggested that initially (when they were מאות ד' גובה for a בתולה) they gave an אלמנה מאתיים (which would explain the משנה⁷). However the משנה states אלמנת היה גובין לבתולה ד' מאות and then concludes and then concludes מאות ד' גובין לבתולה ד' מאות!⁸

⁶ See footnote # 5.

⁷ See footnote # 4.

⁸ See תוספות הרא"ש.